

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

2019- - Nr.
Į 2019-01-09 Nr. 2-285
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktus [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai \(EB\) Nr. 715/2007 ir \(EB\) Nr. 595/2009 bei panaikinama direktyva 2007/46/EB, nuostatų įgyvendinimo“ projektą \(toliau – Nutarimo projektas Nr. 1\), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) 2016/1628 dėl reikalavimų, susijusių su ne keliais judančių mechanizmų vidaus degimo variklių dujinių ir kietųjų dalelių išmetamųjų teršalų ribinėmis vertėmis ir tipo patvirtinimu, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai \(ES\) Nr. 1024/2012 ir \(ES\) Nr. 167/2013 ir iš dalies keičiama bei panaikinama direktyva 97/68/EB, nuostatų įgyvendinimo“ projektą \(toliau – Nutarimo projektas Nr. 2\), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1131 „Dėl 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros nuostatų įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą \(toliau – Nutarimo projektas Nr. 3\) \(toliau kartu – nutarimų projektai\) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 370¹, 370² straipsniais, kodekso 589 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą \(toliau – įstatymo projektas\), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:](#)

1. Nutarimo projektuose Nr. 1 ir Nr. 2 siūloma paskirti Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą (toliau – Tarnyba) atsakinga už Reglamento (ES) 2018/858 nuostatų, susijusių su motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų rinkos priežiūra, ir Reglamento (ES) 2016/1628 nuostatų, susijusių su ne keliais judančių mechanizmų ir jų variklių rinkos priežiūra, vykdymą. Pažymėtina, kad šioms pasiūlymams nėra pateiktas joks pagrindimas, t. y. projektus lydinčioje medžiagoje nėra pateikta jokių argumentų ir (ar) duomenų, kodėl būtent Tarnyba turėtų būti paskirta atsakinga už rinkos priežiūrą nurodytose srityse.

Pasiūlymui paskirti Tarnybą atsakinga už Reglamento (ES) 2018/858 ir Reglamento (ES) 2016/1628 nuostatų, susijusių su rinkos priežiūra, vykdymą nepritartina dėl šių priežasčių.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal šiuo metu galiojančių Motorinių transporto priemonių, priekabų ir šių transporto priemonių sudedamųjų dalių atitikties įvertinimo atlikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 3-169, 182 punktą automobilių atitikties patvirtintam ar registruotam tipui priežiūrą pagal šiose Taisyklėse nurodytus reikalavimus vykdo Lietuvos transporto saugos administracija.

Reglamento (ES) 2018/858 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog rinkos priežiūros institucijos turi atlikti reguliarias patikras, kad patikrintų transporto priemonių, sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų atitiktį atitinkamiems reikalavimams. Tokios patikros atliekamos tinkamu mastu, tikrinant dokumentus ir, prireikus, atliekant laboratorinius bandymus ir bandymus realiomis sąlygomis, kurie atliekami remiantis statistiškai reikšmingomis imtimis.

Pagal Reglamento (ES) 2016/1628 7 straipsnio 1 dalį rinkos priežiūros institucijos tinkamu mastu ir remdamosi pavyzdžių pakankama atranka turi tikrinti variklių dokumentus ir, jei tinkama, atlikti fizinį ir laboratorinį variklių tikrinimą.

Pažymėtina, kad Tarnyba nėra specializuota transporto srities priežiūros institucija. Įvertinus Reglamento (ES) 2018/858 ir Reglamento (ES) 2016/1628 nustatytas rinkos priežiūros institucijų pareigas, specifinius techninius reikalavimus (pavyzdžiui, Reglamento (ES) 2018/858 II priede išvardytus norminius aktus), konstatuotina, kad Tarnyba neturi realių galimybių užtikrinti tinkamo Reglamento (ES) 2018/858 ir Reglamento (ES) 2016/1628 nuostatų dėl rinkos priežiūros įgyvendinimo, nes neturi nei reikiamų ekspertinių žinių, gebėjimų, nei reikiamų išteklių (finansinių ir žmogiškųjų).

Pabrėžtina, kad nors Tarnybai yra priskirta ne maisto produktų rinkos priežiūros funkcija, tačiau atsižvelgiant į specialiųjų sričių (sektorių) teisinio reguliavimo ir produktų sudėtingumą, specialiųjų ekspertinių žinių ir gebėjimų poreikį, atskirose srityse, kuriose nustatytas specialus teisinis reguliavimas ir įsteigtos kompetentingos už šias sritis atsakingos institucijos, rinkos priežiūros funkcijos priskiriamos būtent šioms specializuotoms kompetentingoms institucijoms, veikiančioms atitinkamose atskirose politikos srityse (pavyzdžiui, maisto produktų srityje – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, finansinių paslaugų srityje – Lietuvos bankas, elektroninių ryšių srityje – Ryšių reguliavimo tarnyba, energetikos srityje – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Valstybinė energetikos inspekcija prie Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, medicinos prietaisų srityje – Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, tauriųjų metalų ir brangakmenių srityje – valstybės įmonė „Lietuvos prabavimo rūmai“ ir kt.).

Šiame kontekste taip pat paminėtina, kad Reglamento (ES) 2018/858 6 straipsnio 1 dalyje aiškiai leidžiama tai pačiai institucijai priskirti vykdyti ir patvirtinimo institucijos, ir rinkos priežiūros institucijos funkcijas ir nustatomos sąlygos, kurių reikia laikytis tokiu atveju (funkcijų atskyrimo užtikrinimas, savarankiškas administravimas).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, įvertinus Reglamentu (ES) 2018/858 ir Reglamentu (ES) 2016/1628 nustatytą rinkos priežiūros institucijos funkcijų apimtį ir

specifiką, taip pat įvertinant funkcijų konsolidavimo galimybę, siūlytina visas rinkos priežiūros funkcijas, susijusias su transporto priemonėmis, priskirti vienai institucijai – Lietuvos transporto saugos administracijai arba kitai Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos reguliavimo srities įstaigai.

2. Nutarimo projektu Nr. 3 siūloma paskirti Tarnybą atsakinga už Reglamento (ES) 168/2013 nuostatų, susijusių su dviračių ir triračių transporto priemonių ir keturračių, jų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų rinkos priežiūra, vykdymą.

Pažymėtina, kad pagal galiojančio Vyriausybės 2015 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1131 1 punktą Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (šiuo metu – Lietuvos transporto saugos administracija) paskirta atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 168/2013 nuostatų, susijusių su dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių, jų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų, kuriems taikomas tipo patvirtinimas pagal Reglamentą (ES) Nr. 168/2013, rinkos priežiūra.

Pasiūlymas perduoti Reglamente (ES) Nr. 168/2013 nustatytos rinkos priežiūros funkcijų vykdymą iš Lietuvos transporto saugos administracijos Tarnybai grindžiamas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 4-739 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių pateikimo rinkai ir tiekimo rinkai tvarkos aprašo patvirtinimo“, kurio 2 punkte nustatyta, kad Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių sudėtinių dalių pateikimo rinkai ir tiekimo rinkai tvarkos apraše (toliau – Tvarkos aprašas) nustatytas rinkos priežiūros institucijos funkcijas atlieka Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Vis dėl to pažymėtina, kad Tvarkos aprašo 15 punkte nustatyta, kad rinkos priežiūros institucija vykdo į rinką naudotas dalis pateikiančių ar tiekiančių gamintojų, importuotojų ir platintojų priežiūrą, kad naudotos dalys atitiktų Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme ir Tvarkos apraše nustatytus reikalavimus ir nekeltų pavojaus vartotojų sveikatai, saugai ir aplinkai. Taigi, pagal Tvarkos aprašą Tarnybos vykdoma rinkos priežiūra yra ribotos apimties: apima tik Produktų saugos įstatymo reikalavimų laikymosi priežiūrą ir iš esmės ženklinimo reikalavimų laikymosi priežiūrą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nepritartina pasiūlymui paskirti Tarnybą, atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 168/2013 nuostatų, susijusių su rinkos priežiūra, vykdymą.

3. Taip pat norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad pagal susiformavusią Konstitucinio Teismo praktiką nustatant naują teisinį reguliavimą turėtų būti užtikrinamas ir tinkamas šio reguliavimo įgyvendinimui finansavimas, todėl, Vyriausybei apsisprendus atitinkamas funkcijas perduoti Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, turėtų būti išspręstas ir klausimas dėl šioms funkcijoms vykdyti reikiamo finansavimo skyrimo (įvertinant tiek žmogiškųjų išteklių, tiek materialinės bazės sukūrimo poreikį). Pastebėtina, kad siekiamoms perduoti funkcijoms vykdyti Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai reikalingi asignavimai nebuvo numatyti rengiant Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Sprendimai dėl funkcijų ir atsakomybės persikirstymo tarp valstybės institucijų galėtų būti priimti, tik numačius tam reikalingą finansavimą atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.

4. Nutarimų projektuose, įvertinant Europos Sąjungos teisės aktų nuorodų pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijų, patvirtintų Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 106k, 13 p. nuostatas, sutrumpintų reglamentų pavadinimų apibrėžimas perteklinis ir jo siūlytina atsisakyti.

5. Įstatymo projektu siūlomose ANK 370¹ ir 370² straipsnių 2, 4, 6 dalyse numatyti maksimalūs baudų dydžiai prieštarauja ANK 25 straipsnio 2 daliai, kuri nustato, kad pagal šį kodeksą asmeniui gali būti skiriama ne didesnė negu šeši tūkstančiai eurų bauda.

6. Įstatymo projektu siūlomų ANK 370¹ ir 370² straipsnių 1, 3, 5 dalyse nurodytų Reglamentų nuostatuose – Reglamento (ES) Nr. 168/2013 76 straipsnio 2 dalyje, Reglamento (ES) 2018/858 84 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir Reglamento (ES) 2016/1628 57 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti pažeidimai (pažeidimų rūšys), už kuriuos valstybės narės privalo nustatyti sankcijas, o ne reikalavimai ekonominės veiklos vykdytojams ir techninėms tarnyboms, kaip tai nurodoma minėtuose ANK 370¹ ir 370² straipsnių 1, 3, 5 dalyse. Siūlytume diferencijuoti atsakomybę, kiekvieną Reglamento (ES) Nr. 168/2013 76 straipsnio 2 dalies, Reglamento (ES) 2018/858 84 straipsnio 2 ir 3 dalių ir Reglamento (ES) 2016/1628 57 straipsnio 2 dalių punktą (t. y. pažeidimą) priskiriant arba ANK 370¹ straipsniui, arba ANK 370² straipsniui.

Priešingu atveju nėra tikslinga turėti du atskirus straipsnius, nustatančius atsakomybę už tų pačių teisės aktų pažeidimus, taikant tas pačias sankcijas. Tokiu atveju atsakomybę būtų galima numatyti viename ANK straipsnyje (370¹ str.), už kurį protokolus surašytų abi institucijos - Lietuvos transporto saugos administracija (ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, jei nebūtų atsižvelgta į 1 pastaboje teikiamą esminį nepritarimą). Atkreipiame dėmesį į tai, kad ANK 590 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pareigūnai, atlikdami įstatymų įgyvendinimo kontrolę ar kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, administracinių nusižengimų teiseną pradeda vadovaudamiesi šiuo kodeksu ir jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Tokios funkcijos yra nustatomos teikiamame Vyriausybės nutarimo projekte. Norėtume pabrėžti, kad ANK negali būti tuo teisės aktu, kuriame nustatoma institucijų kompetencija, o ANK Specialiosios dalies normos (dispozicijos) negali būti konstruojamos priklausomai nuo institucijų kompetencijos.

7. Darant Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 589 straipsnio 63 ir 70 punktų pakeitimus, turėtų būti įvertinami nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigalioję šių punktų pakeitimai (įstatymai Nr. XIII-1563 ir XIII-1835).

8. Įvertinant tai, kad ANK priede šiuo metu nėra 102-104 punktų, žodžiai „nauju“ įstatymo projekto 4 straipsnio 1-3 dalyse pertekliniai.

9. Įstatymo projekto 5 straipsnyje turėtų būti įvertinama, kad įstatymo projekto 1 straipsnis (kaip ir 2 straipsnis) turi tik 1 dalį, o įvertinant kontekstą ir pakeitimų turinį, turimos omenyje 1 straipsniu išdėstyto ANK 370¹ straipsnio 3 ir 4 dalys ir 2 straipsniu išdėstyto 370² straipsnio 3 ir 4 dalys. Visgi, atsižvelgiant į tai, kad šie straipsniai dėstomi pilna redakcija, negalimas toks įsigaliojimo diferencijavimas. Siekiant aiškumo, siūlytina dėstyti šių straipsnių redakcijas iki 2020 m. rugsėjo 1 d. ir po 2020 m. rugsėjo 1 d., apibrėžiant skirtingą redakcijų įsigaliojimą.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Darius Trinkūnas, (8 5) 266 2912, el. p. darius.trinkunas@tm.lt
Algis Baležentis, (8 5) 266 2927, el. p. algis.balezentis@tm.lt
Germanas Politika, (8 5) 266 2907, el. p. germanas.politika@tm.lt